

ШЛЯХИ ІНТЕГРАЦІЇ ОЛІМПІЙСЬКОЇ ОСВИТИ В ДІЯЛЬНІСТЬ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ

Лимаренко Наталія

*здобувачка третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
Національного університету фізичного виховання і спорту України*

Єрмолова Валентина

*кандидат наук з фізичного виховання і спорту, доцент, професор кафедри
історії та теорії олімпійського спорту
Навчально-наукового олімпійського інституту
Національного університету фізичного виховання і спорту України,
м. Київ, Україна*

Сьогодні у світі спостерігається інтенсивний розвиток дошкільної освіти у різних напрямках: підвищується інтерес до особистості дитини дошкільного віку, її унікальності; висуваються якісно нові вимоги до організації освітнього процесу, спрямованого на фізичний, соціально-особистісний, пізнавально-мовленевий та художньо-естетичний розвиток дошкільника.

Одним із основоположних принципів розвитку сучасної дошкільної освіти є принцип інтеграції освітніх галузей, який охоплює досить велику кількість дидактичних, виховних засобів і має в своєму розпорядженні чинники, що забезпечують її широкий вплив на теорію і практику дошкільної освіти.

Ще у XVII ст. чеський педагог-гуманіст, письменник, релігійний і громадський діяч, основоположник педагогіки як самостійної дисципліни, Ян Амос Коменський у «Великій дидактиці» зазначав: «Все, що у взаємному зв'язку, повинне викладатися у такому ж зв'язку» [4, с. 146]. Його вислів можна вважати прообразом визначення поняття «інтеграція».

Сьогодні існують різні трактування дефініції «інтеграція». Так, Сучасний тлумачний словник української мови визначає інтеграцію як об'єднання чого-небудь у єдине ціле [8].

Український науковець Н. М. Бібік представляє інтеграцію як процес взаємодії, об'єднання, взаємовпливу, взаємопроникнення, взаємозближення, відновлення єдності двох або більшої кількості систем, результатом якого є утворення нової цілісної системи, що набуває нових властивостей та взаємозв'язків між оновленими елементами системи [5].

У педагогічному словнику дефініція «інтеграція» подається як стан зв'язності окремих диференційованих частин і функцій системи, організму в ціле, так і процес, що веде до такого стану [6].

Соціолого-педагогічний словник трактує інтеграцію як сторону процесу розвитку, яка пов'язана з об'єднанням у ціле раніше різномірних частин та елементів, що сприяє формуванню нових систем, де збільшується обсяг та інтенсивність взаємозв'язків і взаємодій між елементами [7].

Клепко С. Ф. вважає, що інтеграція постає передусім як організація знання, спрямована на одержання чи виробництво максимуму інформації при мінімальних витратах [2].

Козловська І. М. вбачає в інтеграції єдиний процес взаємодії елементів, де водночас забезпечується системність кінцевого результату процесу та зберігаються індивідуальні властивості елементів інтеграції [3].

Не зважаючи на відмінності у трактуванні різними авторами дефініції «інтеграція», всі визначення об'єднують взаємодія різних елементів процесу, яка призводить до утворення нових елементів, а у випадку дошкільної освіти – нових компетентностей дитини.

Освітня діяльність на основі принципу інтеграції в закладах дошкільної освіти має широкий розвивальний ефект. Пізнання дійсності дитиною дозволяє розкривати взаємозалежності в цілісній картині світу. Інтеграція в навчанні дає змогу створювати у дітей сильну внутрішню пізнавальну мотивацію. Інтеграція в навчанні – це глибока форма взаємозв'язку, взаємопроникнення різноманітних компонентів змісту навчання, виховання та освіти дітей дошкільного віку.

Інтегрований підхід у дошкільній освіті України реалізується через технології, закладені в освітній програмі «Я у світі». Важливою вимогою до змісту освіти в сучасних умовах є відкриття дошкільнику світу в його цілісності й різноманітності через досягнення балансу поінформованості у чотирьох основних світах – «Природа», «Культура», «Інші люди» та «Я сам». Упровадження у педагогічну практику компетентнісного підходу забезпечує розвиток у дитини домірної віку досвідченості як інтегральної характеристики [9].

Виходячи з цього зміст дошкільної освіти органічно поєднує когнітивний досвід, досвід практичної діяльності, досвід творчої діяльності та досвід ставлення.

Як зазначається в освітній програмі «Я у світі» [9] когнітивний досвід передбачає систему знань про природу, культуру, людей, власне Я; про способи діяльності, які забезпечують формування цілісної наукової картини світу; досвід практичної діяльності має на меті інтелектуальні та практичні вміння і навички як основу предметно-практичної, пізнавальної та комунікативної діяльності; досвід творчої діяльності передбачає здатність відшуковувати рішення проблем; виконувати відомі завдання новими способами; висувати оригінальні ідеї, творчо перетворювати дійсність; розвиток креативності як базової якості особистості; досвід

ставлень представляє систему ціннісних ставлень дитини до світу та до самої себе; мотиваційне, емоційне, вольове ставлення до природного, предметного, людського довкілля та власного Я.

Заснована на компетентнісному підході, освітня програма «Я у світі» покликана забезпечити міцний фундамент для навчання в ранньому віці у безпечному та турботливому середовищі, яке сприяє фізичному, соціальному, емоційному та когнітивному розвитку всіх дітей.

Інтеграція олімпійської освіти, в основі якої лежить «формування особистості, яка у своїх діях і думках керується загальнолюдськими гуманістичними нормами поведінки, що передбачаються ідеями олімпізму та принципами Олімпійської Хартії, є складовою цілісного освітнього процесу» [1, с. 130] і може сприяти більш ефективному вирішенню освітніх завдань, передбачених програмою «Я у світі» для закладів дошкільної освіти.

Інтеграція олімпійської освіти в освітнє середовище закладів дошкільної освіти передбачає вирішення низки завдань:

- створити у дітей уявлення про Олімпійські ігри як мирне змагання з метою фізичного вдосконалення людей, у якому беруть участь народи всього світу;
- дати дітям початкову інформацію про Олімпійські ігри, олімпійський рух та їх історію;
- сприяти формуванню у дітей стійкого інтересу до занять фізичними вправами через моральний та естетичний образ олімпізму;
- виховувати дітей у дусі олімпійських та загальнолюдських цінностей: дружби, поваги, досконалості, мирного співіснування;
- формування у дітей потреби у змагальній діяльності як однієї з умов прогресу у сучасному світі.

У Програмі розвитку дитини від народження до шести років «Я у світі» пріоритет відводиться поєднанню рухової та пізнавальної діяльності. Інтегровані заняття передбачають гармонійне поєднання завдань, змісту, ігрових і дидактичних засобів через використання різних видів ігор: рольових, дидактичних, рухливих, ігор-драматизацій, оскільки гра включає дитину в уявну ситуацію, що складається з розбіжності видимого і смислового поля діяльності, творчого розв'язання завдань, які дають змогу дитині освоїти ту чи іншу дію за відсутності умов реального досягнення її результатів.

Інтеграція елементів олімпійської історії та сьогодення в заняття з освітніх ліній дозволяють дошкільникам у доступній формі дізнатися про історію Ігор, зрозуміти їх важливу роль в об'єднанні націй за допомогою спорту, розвинути інтерес до спорту, пов'язати те, що вони вже знають з новими знаннями, навичками та ставленнями.

ЛІТЕРАТУРА

1. Єрмолова В. М. Теоретико-методичні засади інтеграції олімпійської освіти в навчально-виховний процес школярів : дис. ... канд. фіз. виховання і спорту: 24.00.01 / В. М. Єрмолова. – К., 2010. – 187 с.
2. Клепко С.Ф. Інтегративна освіта і поліморфізм знання. – Київ-Полтава-Харків: ПОПОПШ, 1998. - 360с.
3. Козловська І. Теоретичні і методичні основи викладання загальнотехнічних і спеціальних дисциплін: інтегративний підхід: Монографія / За ред. Ірини Козловської та Клаудюща Леніка. – Львів: Євросвіт.- 2003.- 248с.
4. Коменський Я.А. Велика дидактика. Вибрані педагогічні твори / за ред. Красновського А.А. - К.: «Радянська школа», 1940. Т.1. 248 с.
5. Нова українська школа: порадник для вчителя / Під заг. ред. Бібік Н. М. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2017. – 206 с.
6. Педагогічний словник / [за ред. дійсного члена АПН України Ярмаченка М.Д.].(2001).К.: Педагогічна думка,516 с.
7. Соціолого –педагогічний словник / [укл. С.У. Гончаренко, В. В. Радул, М. М. Дубінка та ін.; за ред В.В.Радула]. (2000). К.: «ЕксОб», 304 с.
8. Сучасний тлумачний словник української мови: 100000 слів / За заг. ред. д-ра філол. наук, проф. В.В. Дубічинського. – Х.: ВД «ШКОЛА», 2009 – 1008 с.
9. Я у світі. Програма розвитку дитини від народження до шести років / О.П. Аксьонова, А.М. Аніщук, Л.В. Артемова [та ін.]; наук. кер. О.Л. Кононенко. – Київ : ТОВ «МЦФЕР-Україна», 2019. – 488 с.